

भाग—ख

III. राज्य शब्द की व्याख्या कीजिए, इसकी दो परिभाषाएँ बताइए और इसके आवश्यक तत्वों की भी चर्चा कीजिए।

4+4+12

IV. राज्य की उत्पत्ति के संबंध में सामाजिक अनुबंध सिद्धांत की विस्तार में चर्चा कीजिए।

20

भाग—ग

V. राज्य के बारे में गांधीवादी दृष्टिकोण की चर्चा करें।

20

VI. कल्याणकारी राज्य शब्द की व्याख्या कीजिए। एक कल्याणकारी राज्य के कार्यों की चर्चा कीजिए।

5+15

भाग—घ

VII. संप्रभुता के बहुलवादी सिद्धांत की विस्तार में चर्चा कीजिए।

20

VIII. राजनीतिक भागीदारी शब्द की व्याख्या कीजिए। राजनीतिक भागीदारी के निर्धारकों की चर्चा कीजिए।

5+15

Exam. Code : 103201

Subject Code : 1029

B.A./B.Sc. 1st Semester (Batch 2021-24)

POLITICAL SCIENCE

(Principles of Political Science)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—100

Note :— Attempt FIVE questions in all, selecting at least ONE question from each section. The fifth question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

- I. Discuss the meaning and scope of Political Science according to modern view point. 8+12
- II. Discuss the relationship of Political Science with Economics and Sociology. 10+10

SECTION—B

- III. Explain the term State, its two definitions and also discuss its necessary elements. 4+4+12
- IV. Discuss in detail the Social Contract Theory regarding origin of State. 20

SECTION—C

- V. Discuss Gandhian perspective about State. 20
- VI. Explain the term Welfare State. Discuss the functions of a Welfare State. 5+15

SECTION—D

- VII. Discuss in detail the Pluralistic Theory of Sovereignty. 20
- VIII. Explain the term Political Participation. Discuss the determinants of Political Participation. 5+15

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

- I. ਆਧੁਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8+12
- II. ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜਸ਼ਾਸਤਰ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10+10

ਭਾਗ—ਅ

- III. ਰਾਜ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ, ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੱਸੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4+4+12
- IV. ਰਾਜ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਅਨੁਬੰਧ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20

ਭਾਗ—ੲ

- V. ਰਾਜ ਬਾਰੇ ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
- VI. ਵੈਲਫੇਅਰ ਸਟੇਟ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5+15

ਭਾਗ—ਸ

- VII. ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੇ ਬਹੁਲਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 20
- VIII. ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 5+15

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, कुल पाँच प्रश्न करें। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

- I. आधुनिक दृष्टिकोण के अनुसार राजनीति विज्ञान के अर्थ और कार्यक्षेत्र की चर्चा कीजिए। 8+12
- II. अर्थशास्त्र और समाजशास्त्र के साथ राजनीति विज्ञान के संबंध की चर्चा करें। 10+10